

Uredništvo v upravn. Ljubljana, Kopitarjeva 4. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 18 litr., za inostranstvo 21.50 litr. — Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.894 za iskanje. — Izključno zastopstvo za tisk in tiskanje in iskanje: UPI B. A. Milano. Reprografsko ne vračamo.

SLOVENE

FEBRUAR 1944

22
TOREK

Erneuter schwerer Luftangriff auf London

Abwehrerfolg an der Beresina - 49 Terrorbomber bei Angriffen auf das Reichsgebiet abgeschossen - U-Boote versenken 11 Geleitzerstörer - Anhaltend schwere Kämpfe im Landekopf von Nettuno

Aus dem Führerhauptquartier, 21. II. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:
Südlich Kriwoj Rog, östlich Scharschkoff, südlich der Beresina und südöstlich Witebsk scheiterten zahlreiche, zum Teil von Panzern unterstützte Angriffe der Sowjets. Der Feind hatte hohe blutige Verluste. Bei einem Panzervorstoss verlor er 20 von 25 angreifenden Panzern.
Im Nordteil der Ostfront setzten sich unsere Divisionen in einigen Abschnitten zur Verkürzung der Front befehlsgemäß vom Feinde ab. Die nachdrängenden Bolschewisten wurden zurückgeschlagen.
Im Südschnitt der Ostfront haben sich die bayerische 97. Jägerdivision unter Führung des Generalmajors Rabe von Pappenheim und die ostpreussische 24. Panzerdivision unter Führung des Generalmajors Reichsfreiherr von Edelsheim besonders ausgezeichnet.
In Italien dauern die wechselvollen schweren Kämpfe im Landekopf von Nettuno an. Unsere Truppen wehren mehrere mit Panzerunterstützung geführte Gegenangriffe des Feindes ab, vernichteten bei eigenen Angriffen eine feindliche Kompanie und schlossen südlich Aprilia eine Kampfgruppe des Gegners ein. Heftige Ausbruchversuche dieses Verbandes und Entlastungsangriffe wurden abgewiesen.
Unsere Fernkampfluftartillerie beschoss

die Häfen Anzio und Nettuno mit guter Wirkung.
An der Südfont verlief der Tag ohne wesentliche Kampfhandlungen.
In den Mittagsstunden des 20. Februar griffen nordamerikanische Bomberverbände mehrere Orte in Nord- und Mitteldeutschland an. Durch Spreng- und Brandbomben entstanden stellenweise beträchtliche Schäden, besonders in Leipzig.
In den frühen Morgenstunden des heutigen Tages führten britische Bomberverbände bei geschlossener Wolkendecke einen Terrorangriff gegen den Raum von Stuttgart. Besonders in den Wohngebieten der Stadt Stuttgart wurden Schäden verursacht und dabei Kulturdenkmäler, Kirchen und öffentliche Gebäude zerstört. Unsere Luftverteidigungskräfte vernichteten bei diesen Angriffen trotz starker Behinderung durch die Wetterlage 49 britisch-nordamerikanische Flugzeuge, in der Mehrzahl viermotorige Bomber.
Die deutsche Luftwaffe griff in der vergangenen Nacht mit starken Verbänden schwerer Kampfflugzeuge erneut London an. Große Mengen von Spreng- und Brandbomben verursachten abermals ausgedehnte Brände und Zerstörungen im Stadtgebiet.
Unsere Unterseeboote versenkten im Nordatlantik in zähen und schweren Kämpfen gegen feindliche U-Bootsjagd- und Sicherungsgruppen 11 Geleitzerstörer.

Uspeh nemških podmornic pri Nettunu

Berlin, 20. febr. DNB. Nemške podmornice so se v zadnjih dneh uspešno borile proti sovražnemu ladijskemu prometu pred Nettunom. Potopile so tamkaj 3 polno nатовorjene izkrcavalne ladje ter neko moderno tovorno ladjo s skupno 16.000 tonami. Nadalje so uničile dva rušilca, ki sta plula kot ladijska zaščita. Tudi sovražno križarko, o kateri govori nemško vojno poročilo z dne 19. februaria je v Gaetskem zalivu z več torpedi potopila neka nemška podmornica. Ladja je imela okrog 5200 ton. Njena posadka je štela verjetno 450 do 550 mož.

Maršal Rommel pregledal Normandijo

Berlin, 20. febr. DNB. Maršal Rommel je na svojem inspekcijskem potovanju vzdolž atlantskega zidu prišel zadnje dni v Normandijo, kjer si je ogledal tudi najmanjša odnoorna gnezda ter sprejel poročila o poveljnikov posameznih oporišč o bojni obrambni moči normanske obale. Posebno se je zanimal za obirne minske zapore ob obali. Tako je dobil maršal sliko o udarni moči atlantskega zidu ob najskrajnejši severozahodni obali Francije, kjer je končno obiskal še pomorsko utrdbo Cherbourg z njenimi močnimi obrambnimi napravami.

100.000 mož angloameriških izgub v Italiji

Stockholm, 21. febr. »Dagsposten« javlja iz Lizbone, da cenijo tamkajšnji vojaški krogi skupne angloameriške izgube v Italiji na kakih 100.000 mož. Največje izgube so nastale v bojih pri Cassinu. Cenitve potrjujejo uradna poročila iz Anglije in drugih držav.

Churchill je v Spodnji zbornici navedel angleške izgube od 3. septembra do 12. februaria za 36.626 možni, dočim je ameriški vojni minister ocenil ameriške izgube v istem času na 38.741 mož. Torej znašajo skupne angloameriške izgube po lastnih izjavah polnih 7 divizij. Strateški uspehi so v razmerju z velikimi izgubami izredno nepomembni. Vključno neverjetni premosi Amerikanci od 2. novembra niso prišli naprej za več kot 4,5 km, Angleži pa tudi le za 18 kilometrov.

Spremembe v japonskih vladi

Tokio, 19. febr. Informacijski urad je objavil sledeče spremembe v japonski vladi: Keita Goto je postal mesto Josikija Battasa minister za promet. Singa Učida je nadomestil Tatsunosuko Jamazakija v ministrstvu za poljedelstvo in trgovino. Botare Ičivata pa je postal mesto Okinore Kajasa finančni minister. Dobro poučeni politični krogi menijo, da gre pri spremembi vlade za ukrep, ki naj izboljša ter doseže večjo delovno sposobnost ministrskih oddelkov.

Tokio, 21. febr. Namesto maršala Bugijame je prevzel ministrski predsednik general Tojo mesto šefa generalnega štaba. Mornariški minister admiral Simada pa je istočasno postal namesto velikega admirala Nagane šef admiralskega štaba.

Japonski obrambni uspehi pri Truku

Tokio, 21. febr. Cesarški glavni stan je v ponedeljek objavil prve podrobnosti o obrambnih bojih na otoku Truku v Karolinah. Med dosedanjimi boji sta bili potopljeni dve sovražni križarki. Ena izmed njih je bila morda tudi bojna ladja. Težko sta bila poškodovana neka nosilka letal ter neka vojna ladja nenavaden tipa, sestreljenih je bilo 54 letal. Tudi Japonci so izgubili pri težkih obrambnih operacijah več vojnih in prevoznih ladij ter letal.

Angleži priznavajo ...

Stockholm, 21. febr. V nedeljo zvečer je britanska admiraliteta objavila izgubo rušilca »Janusac«. Ladja je imela 1600 ton ter je bila končana šele leta 1939. Razvijala je 36 vozlov. Oborožena je bila s šestimi 12 cm topovi, 10 torpednimi cevmi ter s štirimi 4 cm protiletalskimi topovi in 8 strojnimi. V miru je štela njena posadka 183 mož.

42.000 sovjetskih »diplomatov« naj preplavi svet

Madrid, 20. febr. »Najmanj 42.000 sovjetskih diplomatov bi preplavilo svet, ako bi se uresničili Stalinovi načrti, piše v svojem komentarju list »Informaciones«, ki je glede na nedavno v Kolumbijo prispelo funkcionalne novega sovjetskega poslanstva izračunal, da bi morali narodi na zemlji sprejeti preko 42.000 sovjetskih diplomatov, ako bi vse države priznale posamezne sovjetske republike kot avtonomne državne tvorbe.

Boji proti tolpan na Balkanu

Berlin, 20. febr. Neka tolovaška skupina je izgubila 14. februaria na zahodnem Balkanu 91 mrtvih in 32 ujetnikov. Zaplenjenih je bilo mnogo pušč, ročnih granat in municije. Odkrito je bilo tudi neko oskrbovalno skladišče. Dva sovražna brzočolna sta morala zaradi nemške obrambe spremeniti svojo smer ter se vrniti. Poglavniška telesna straža javlja, da je pri nekem spopadu s tolovaji padlo preko 450 sovražnikov.

Prezident general Rupnik slovenskim delavcem

»V današnjem, gotovo še zelo težkem boju za novi nacionalni in socialni red vseh evropskih narodov bo slovenski delavec dokazal, da je kakor slovenski kmet tudi on čvrsto povezan s slovenskim ljudstvom in njegovo zemljo«

Ljubljana, 21. febr. Na včerajšnjo velikem zborovanju slovenskega delavstva, ki o njem prinašamo obširno poročilo na drugi strani, je imel prezident general Rupnik sledeči nagovor na delavce:

Dragi moji prijatelji!

Vam vsem, ki prisostvujete današnjemu zborovanju, se zahvaljujem za pozornost, s katero ste sledili izvajanju vseh govornikov. Prav posebno pa se zahvalim vsem gospodom govornikom, ki so že prej začeli z uma svetlim mečem uspešen boj proti judovskemu razdiranju in ga sedaj vedno krepkeje nadaljujejo.

Občutil sem srčno potrebo, da pridem med vas in se vam v imenu slovenskega naroda zahvalim za zavedno in hrabro držanje, ki ga je pokazala velika večina delavstva med dve in polletno težko dobo trpljenja, kakor tudi za borbenost, ki ste jo razodeli svojem narodu in meni s svojimi 5745 podpisi na protikomunistični poslanici o božiču preteklega leta.

Zlasti se vam pa moram zahvaliti za današnje veličastno zborovanje. To zborovanje bo pokazalo vsem našemu, zaradi judovskega besa trpečemu narodu, pa tudi našim sosedom, ki se bore proti judom in njihovim satelitom, da se prav tako kakor slovenski kmetje, tudi slovenski delavci ne pustijo podjarmiti od judovskih plačancev, pa naj bodo to tolovaji v gozdu, ali gangsterji v zraku, ali boljševiki po salonih, ali pa framacioni v meščanskih, ovčjih kočuh. Pokazalo bo pa tudi, da slovenski delavec ne bo nikdar dopustil, da bi ga ti njegovi sovražniki napravili za svojega robota brez lastne misli in volje.

V današnjem, gotovo še zelo težkem boju za novi nacionalni in socialni red vseh evropskih narodov bo slovenski delavec dokazal, da je, kakor slovenski kmet, tudi on čvrsto povezan s slovenskim ljudstvom in njegovo zemljo in da tvori skupno s kmetom zdravo jedro našega naroda. Zato bodo vsi sloji našega ljudstva dolžni prispevati, da postane delavec v polni meri deležen pravičnosti, ki mu jo je doslej krtil od judovskega kapitla človeštva vsiljeni, razkrajajoči svetovni nazor. V tem pogledu bodo v najkrajšem času storjeni prvi koraki, ki bodo slovenski mladini vseh slojev in brez izjem praktično dokazali, da je dostojno in pošteno delo tudi res časti vredno, in da je delav-

vec, ki se zaveda svojih dolžnosti, s svojim vrednim delom prav tako zaslužen za čast, dobro ime, obstoj in napredek ter blaginjo svojega naroda, kakor vsi drugi člani naše slovenske narodne skupnosti.

Sedanja največja in najtežja vojna vseh časov ni — kratko rečeno — nič drugega kakor boj svetovnega judovstva proti vsaki socialni in nacionalni pravičnosti. Že s prvo svetovno vojno je judovstvo hotelo svojo tisoletno tajno borbo za dosego svoje svetovne-samovlade zmagovito končati. Bilo bi se mu tudi posrečilo podvržiti si z lažjo, prevaro, zlatom in knuto ves svet, ako se ne bi delavci — nemški delavci-bojevnik — dvignili iz že na tleh ležečega naroda in začeli borbo, ne s sredstvi, kakršnih se poslužuje razdirajoče judovstvo, ampak z orožjem kulture, civilizacije, jasnega duha in resnice.

Razumljivo, da bi v takšnem boju zmagnala po vsem svetu narodna in socialna pravičnost. Da pa to preprečijo, so Judje nasnovali novo, sedanjo svetovno vojno. Ta vojna bo odločila o usodi naše zemlje. Ali bodo poedini narodi s svojimi od Boga danimi sposobnostmi in složnem sodelovanju spreminili zemljo v raj po božji volji, ali pa bo vse človeštvo postalo bedna, brezizrazna suženjska gnoča judovskega vladarja sveta in nato poginilo na svojem, v tem primeru v pekel in puščavo spremenjenem planetu.

V tej vojni gre torej resnično za vse. Zato je tako težka in tako trda. Je pa razlika med judovskim in našim protijudovskim taborom. Dočim judovski tabor zgolj ruši in vedno ter vsepovsod samo ruši, kamor koli pride, pa naš evropski, pod vodstvom in zaščito Nemčije stoječi protijudovski tabor sredi vojne in kljub vojni vedno na novo gradi in obnavlja. In v tem je ravno njegova moč in poročilo za zmago.

Tako predstavljata tudi vaše delo in delo drugih naših rojakov v naši mali pokrajini doprinos k izgradnji nove Evrope. Pa naj se nam stavijo nasproti še takšne ovire, moramo vendar — v neomajnem zaupanju v Boga — kljub vsem trdim preizkušnjam današnjega časa ohraniti čvrstega in zdravega duha ter v vsiljeni nam borbi izdržati do zmage. Samo tako si bomo mi — mali slovenski narod — izvojevali in priborili v novi Evropi doslej še nesluteni razmah našega svojstvenega narodnega življenja.

Kako je bil razbit sovjetski obroč

Berlin, 21. febr. Uspešen prodor skozi sovražni obkoljevalni obroč zapadno od Čerkasov je nov dokaz, da nemške čete in njihovo vodstvo prekašajo svojega nasprotnika. Sovjeti so 28. januarja z gobikom vdorom z juga in severa odrezali pod poveljstvom topniškega generala Stemmermanna stoječo bojno skupino od njenih zvez z zaledjem. 4. februaria so zato pričele čete vojske in vojske SS na dveh mestih istočasno s preenetljivim napadom, ki naj bi razbil sovjetski obroč. Obenem s skupino, ki je pod poveljstvom generala oklepni čet Breitha prodirala vzhodno od Žaskova, so prodirali južno še oddelki generalnega poročnika von Vormanna, da bi privlekli nase močnejše sovražnikove sile ter na ta način omogočili prodor severne udarne skupine. Pri izpolnjevanju svoje naloge so uničili 129 oklepnikov ter 393 raznih topov, privedli pa so 700 ujetnikov. Kljub temu, da so čete generala von Vormanna vezale močne sovražne sile, se je moral severno napredujoči oddelek še vedno boriti s kakimi 10 strelskimi divizijami in z večimi oklepniimi zbori. Slabo vreme je popolnoma razmotilo ozemlje ter je zadržalo prvotno zelo hitro napredujoče čete. Toda Nemci so se prebijali naprej z železno odločnostjo. Le volja, rešiti svoje tovariše, jim je dajala moč, da so premagali vse ozemeljske težave, čeprav so se morali ponekod boriti tudi bosi. Z neprestanimi

napadalnimi in obrambnimi boji so streljali odpor boljševiških divizij ter uničili do spojitve z osvobojeno bojno skupino 806 oklepnikov in 407 topov. Poleg tega so zajeli 1300 ujetnikov. Več kot polovico sestreljenih sovražnih oklepnikov je uničil težki oklepniški polk odlikovanca s hrastovim listom podpolkovnika Baakeja, ki je od 24. januarja naprej uničil vzhodno od Žaskova okrog 400 sovjetskih oklepnikov.

V trdnem zaupanju v vodstvo in v svoje napredujoče tovariše so se od 28. januarja popolnoma sebi prepuščeni in le s pomočjo letal oskrbovalni oddelki vojske in vojske SS pod poveljstvom topniškega generala Stemmermanna in generalnega poročnika Lieba junaksko borili proti stalno napadajočim mnogo nadmočnim sovražnim silam. Sestrelili so 101 oklepnik ter so s protisunkni vedno znova očistili nevarne vdore, dokler niso končno 16. februaria pričeli s prodorom skozi vedno ožji in močnejši obkoljevalni obroč. Kljub silovitim snežnim viharjem in velikim zametom se jim je le posrečilo, da so se spojili z nasproti prihajajočimi tovariši. Skozi odprtino so se nato umaknile obkoljevalne čete, ki so do 18. februaria zvečer srečno prispale za prednjo nemško glavno bojno črto. Tako so nemške čete znova iztrgale sovražniku zmago, o kateri je že mislil, da jo ima trdno v žepu.

Udarci nemškega letalstva

Madrid, 20. febr. V krogih, ki stoje blizu britanskega poslanstva izjavljajo, da so zadnji nemški letalski napadi na London izvali tako razpoloženje, kot je vladalo za časa velikih letalskih napadov leta 1940. Z največjo zaskrbljenostjo zaznamujejo dejstvo, da je bilo število sestreljenih nemških letal tako malenkotno, da se ga oblastva sploh niso upala objaviti, ker so se bala, da bi se prebivalstvo še bolj vznemirilo. Poleg tega sta protiletalska obramba in protiletalska zaščita vsled nove nemške taktike popolnoma odpovedali. Kaže, kot da imajo Nemci posebno sredstvo, ki dela ali njihova letala neslišna, ali pa jim omogoča, da izločijo britanske prisluškovalne aparate. Pri zadnjih štirih napadih je bil skoraj vedno dober razgled ter je vsled tega tem bolj presenetljivo, da london-

skemu protiletalskemu topništvu ni uspelo že pred mestom zavrniti nemških bombniških valov. Nemška letala so lahko vedno z največjo natančnostjo odvrгла svoje bombe in zračne mine. V Londonu so divjali taki požari, da se je njihov sij videl do Rokavskega preliva.

Beograd, 20. febr. Dvomesna strahovlada v Crni gori je po poročilu »Obnova« velik del naroda popolnoma uničila. Komunisti so vzeli kmetom vsa živila in živino. Umori so bili na dnevnem redu. Mlade kmete so prisilno mobilizirali, žene in dekleta pa odpeljali.

Beograd, 20. febr. Crnogorsko duhovništvo je izdalo izjavo, v kateri označuje boljševizem kot sovražnika cerkve in naroda.

Ponoven težak napad na London

Obrambni uspeh ob Berezini - 49 strahovalnih bombnikov je bilo sestreljenih - Podmornice so potopile 11 spremljevalnih rušilcev - Stalni težki boji na mostišču pri Nettunu

Führerjev glavni stan, 21. febr. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:
Južno od Krivega Roga, vzhodno od Žaskova, južno od Berezine ter jugozahodno od Vitebska so se izjalovili številni, deloma z oklepniki-podprti sovjetski napadi. Sovražnik je imel visoke krvave izgube. Pri nekem oklepniškem sunku je izgubil 20 oklepnikov izmed 25 napadajočih.
Na severnem delu vzhodnega bojišča so se naše divizije zaradi skrajšanja fronte na nekaterih odsekih na povelje ločile od sovražnika. Za njimi pritiskajoči boljševiki so bili odbiti.
Na južnem odseku vzhodnega bojišča sta se posebno odlikovali bavorska 97. lovška divizija pod vodstvom generalnega majorja Rabeja von Pappenheima ter vzhodnopruska 24. oklepna divizija pod vodstvom generalnega majorja državnega barona von Edelsheima.
V Italiji se nadaljujejo izpremembe polni, težki boji pri nettunskem mostišču. Naše čete so odbile več z oklepniško podporo izvedenih sovražnih protinapadov, uničile z lastnimi napadi neko sovražno četo ter obkolile južno od Aprilie neko sovražno bojno skupino. Silovit poskus tega oddelka, da bi se rešil, ter napade zaradi njegove razbrezovitve smo zavrnili.

Naše daljnostrelno topništvo je z dobrim uspehom obstreljevalo luki Anzio in Nettuno.
Na južnem bojišču je potekel dan brez bistvenih bojov.
V poljskih urah 20. februaria so severoameriški bombniški oddelki napadli več krajev v severni in srednji Nemčiji. Razdiralne in zažigalne bombe so povzročile mestoma pomembno škodo, zlasti v Leipzigu.
V zgodnjih jutranjih urah današnjega dne so izvršili britanski bombniški oddelki pri popolnoma oblačnem nebu teroristični napad na stuttgartsko področje. Škoda je bila povzročena zlasti v stanovanjskih predelih mesta Stuttgarta ter so bili pri tem uničeni kulturni spomeniki, cerkve in javne zgradbe. Vključno veliki oviri zaradi vremenskega položaja so uničile naše sile protiletalske obrambe pri teh napadih 49 britansko-severoameriških letal, večinoma štirimotornih bombnikov.
Nemško letalstvo je v pretekli noči z močnimi oddelki težkih bojnih letal znova napadlo London. Velike količine razdiralnih in zažigalnih bomb so ponovno povzročile obširne požare in uničenja na mestnem področju.
Naše podmornice so potopile v severnem Atlantiku v žilavih in težkih borbah s sovražnimi protipodmorničnimi in varovalnimi skupinami 11 spremljevalnih rušilcev.

Uradna izjava cassinskega opata

Sim, 21. febr. DNB. Montecassinski opat škof Gregorio Diamare je dal nemškemu poslaniku pri Vatikanu sledečo izjavo o tragičnem koncu svojega samostana:
»Čeprav se je že nekaj tednov glavna bojna črta vedno bolj približevala Monte Cassinu, smo na podlagi danih in vedno znova razširjenih zagotovil smatrali kot verjetno, da bodo vsaj okolice svetega samostana prizanešeni težki napadi. Do 5. februaria je bila na tem svetem kraju le majhna skupina samostanskih prebivalcev, ki je ostala v njem zaradi njegove zaščite ter je štela kakih 15 oseb (med njimi le 3 moške, ki jim njihove zdravstvene prilike niso dovoljevale, da bi odšli pri zadnji evakuaciji iz samostana). Ker pa se je govorica o varnosti Monte Cassina trdovratno vzdrževala, je hitelo tjakaj, čeprav tudi možni volji, vedno več ljudi, ki so si poiskali zavetje v okoliških stavbah. Po močnem topniškem obstreljevanju, ki so ga izvedli Amerikanci 5. februaria in pri katerem je bilo zadetih že več teh stavb, je prišlo nekaj prestrašenih ubogih žena ter prosilo za sprejem v samostan, z razlogov človečnosti sem jim odprl vrata. Na žalost pa je za to skupino navalila v samostan nadaljnja množica, ki je bila do tega trenutka razpršena v okolici in je sedaj prišla v vse samostanske prostore.
Ko so Angloamerikanci dne 14. februaria z letaki pozvali vse civiliste, naj izpraznijo Monte Cassino, pa si večina vsled trajnega silovitega topniškega ognja sploh ni upala ven. Vseled to se je bilo v trenutku bombnega napada dne 15. t. m. v samostanu zelo mnogo ljudi, od katerih jih je sicer neugotovljeno koliko, vendar najbrže precej oblačalo pod njegovimi ruševinami.

Znova z vsem poudarkom in sigurnostjo lahko zagotovim, da se na svetem montecassinskem kraju do trenutka, ko je mali samostanski družini skupno z ranjenimi in težko ranjenimi civilisti uspelo, da si je med ruševinami naredila pot in odšla na varno, torej do 17. februaria do 17.30 popoldne ni nahajala niti najmanjša skupina nemških vojakov, niti ni bilo tamkaj nikakega orožja.
Gregorio Diamare, škof in montecassinski opat.

Rekorden turški proračun

Ankara, 20. febr. Turška narodna skupščina, ki se bo sestala 6. marca, bo morala na svojih sejah sklepati predvsem o novem državnem proračunu, ki ga je finančno ministrstvo te dni izgovilo. Proračunski predlog predvideva izdatke in dohodke v približnem znesku 1.100.000.000 turških funtov. Od tega je več kot polovica namenjena vojaškim izdatkom, ki so v primeri z lanskimi izdatki narasli za 30%.

Vsak četrti Anglež je imel gripo

Zeneva, 19. febr. »News Chronicle« javlja, da je po angleških cenitvah zbolelo v Angliji med veliko epidemijo gripe od novembra do januarja okrog 10.800.000 civilistov, vključno otrok. Dva milijona primerov sta bila težja ter je šlo za vnetje pljuč, sapnika itd. To praktično pomeni, da je zbolel vsak četrti Anglež.

Milan, 20. febr. Angloameriški teroristični letalci so znova povzročili težka razdejavanja v številnih majhnih krajih tirenske pokrajine. Bombe so zadele cerkve, bolnišnice in stanovanjske predele.

Mogočna izpoved slovenskega delavstva

V prenapolnjeni veliki dvorani Delavske zbornice je včeraj slovensko delavstvo izpovedalo svojo obsodbo nad zločinskimi komunistom - »Komunisti naj se odstranijo iz vseh ustanov, ki jih delavstvo vzdržuje ali pomaga vzdrževati!«

Ljubljana, 21. februarja.

V nedeljo dopoldne ob pol 10 se je zavedno slovensko delavstvo in nameštstvo zbralo na mogočnem zborovanju, kjer je izrazilo svojo odločno obsodbo komunizma in pokazalo neomajno voljo, sodelovati z ostalimi stanovi slovenskega naroda pri uničenju njegovega največjega nasprotnika, komunizma.

Delavci in nameštenci so napolnili vso dvorano Delavske zbornice, a prišlo jih je še veliko več, kot jih je moglo v dvorano, tako da so stali še v avli pred dvorano, po hodnikih in na dvorišču Delavske zbornice. Za one, ki so bili zunaj dvorane, so bili postavljeni zvočniki, da so mogli slišati govornike. Zborovanje se je udeležilo okoli 1500 ljudi, a bi jih prišlo še veliko več, ko bi bil na razpolago večji prostor.

Zborovanju je dalo poseben poudarek dejstvo, da se je udeležilo in zborovalo spregovoril predsednik pokrajinske uprave, gen. Rupnik v spremstvu g. podpolkovnika Kregarja in tajnika dr. Bana. V imenu slovenskih domobrancev je prišel na zborovanje g. podpolkovnik Vizjak.

G. France Žužek, ki je vodil zborovanje, se je generalu Rupniku zahvalil za udeležbo in mu med navdušenimi ovacijami zborovalcev zagotovil, da so delavci in nameštenci trdno strnjeni za njim, da so si postavili v prvo točko svojega programa njegove besede, da si mora slovenski narod oblikovati svojo bodočnost iz svojih notranjih moči, ki slone na veri v Boga, v ljubezni do svojega stanu in spoštovanju do samobitnega naroda občestva.

G. Žužek je pozdravil ob navdušenem odobravanju zastopnike domobrancev, naše vsi splošne narodne vojske, ki je kri od naše krvi in duh od našega duha. Izrazil je odločno voljo zborovalcev, da bodo nastavili sekuro na korenine komunizma in se borili proti njemu do njegovega uničenja.

Komunizem — narodno zločinstvo

Po otvoritvi sta spregovorila dva delavca. G. Ernest Vrhovec, tobačni delavec, je govoril o škodi, ki jo je komunizem prizadel slovenskemu narodu in posebej slovenskemu delavcu. Škoda je ogromna in stala nas bo mnogo napora in časa, preden jo bomo popravili. Vsa škoda presega 3 milijarde lir in v ugodnih okoliščinah bi jo potrebovali 20 let, da bomo vse porušeno pozidali. Škoda na poslopih znaša 1 milijardo lir; porušeno je okoli 200 slovenskih vasi. Vrednost uničenih poslopij zgodovinske in umetniške vrednosti znaša nad 300 milijonov lir; vrednost obveznih posevkov, gozdov, do katerih je prišlo zaradi nastopanja Osv. fronte, znaša pol milijarde. Škoda, ki smo jo utrpeli v živinoreji, znaša najmanj 150 milijonov lir. Z uničenjem javnih naprav je OF povzročila nad pol milijarde škode. Zaradi uničitve gospodarske delavnosti, zaradi pomorov in uničevanja pridelkov je nastalo škoda najmanj 400 milijonov lir. Komunisti so povzročili to škodo, da bi slovenski narod sproletarizirali in ga napravili bolj spremljivega za njihove krvave revolucionarne težnje. V takem uničevanju ni rešitve našemu narodu. Po taki poti ne bomo prišli do srajca.

Komunizem — sovražnik delavcev

G. Gažperič Valentin, kovinski delavec iz tovarne Saturnus, je prikazal komunizem v pravi luči — kot sovražnika delavstva. Delavstvo se je moralo zmeraj boriti za svoj kruh in se je zato združevalo v delavske strokovne organizacije. Tudi pri nas smo jih imeli. Prišli pa so komunisti in so jih začeli zlorabljati. Delavstvo so hoteli na vsak način pognati v revolucijo. Zato so prirejali stavke, da bi preizkusili svojo moč med delavstvom. Zdaj so ti lažni delavski voditelji v hribih, kjer z židovskimi internacijami pripravljajo nov red — s pokolji in rušenjem, da bi na razvalinah gradili svoje kolhoze in prisilna delavska taborišča.

Slovenski delavci pa je spoznal namene komunistov. Ve in na vsa glava izpoveduje, da je komunizem ne samo največji narodni sovražnik, ampak še posebej sovražnik delavstva. Vsi pošteno delavci odločno zahtevajo, da oblast čim prej odstrani vse komunistične elemente, ki se skrivajo v ljubljanskih salonih, da se odstranijo vsi komunistični voditelji iz podjetij, pa naj bodo to podjetniki ali pa delavci organizatorji trojk v posameznih obratih. (Viharno pritrjevanje in klic: — ven s komunisti!) Komunisti naj se odstranijo iz vseh ustanov, ki jih delavstvo vzdržuje ali pomaga vzdrževati. Ko se bo to zgodilo, bo dano delavstvu resnično jamstvo za njegovo boljšo bodočnost. Ta bodočnost so bo mogla zgraditi le na narodni etanovski skupnosti, v katero se bo vključilo tudi delavstvo in bo pomagalo pri obnovi domovine.

Govora obeh delavcev so ves čas spremljali klici — dol s komunizmom, počišče tovarne, vzklili generalu Rupniku in živahna odobravanja izvajanjem govornikov.

Slovensko ženstvo v boju proti komunizmu

Še večje navdušenje je vzbudila s svojim govorom pletiljska delavka gđ. Marija Piskec.

Ves slovenski narod se bori, da bi stari zverinski boljševizem, požgani in izropani domovi, uničene šole, oskranjene cerkve, razbite in pregnane družine, onečane žene in dekleta, pokoli prelite krvi nedolžnih žrtv ključje vse v borbo proti boljševizmu. V tej borbi ne gre za večjo ali manjšo kopico minljivih snov-

nih dobrin. Gre predvsem za tiste višje vrednote, za tisto dragoceno npravnstveno in duhovno bogastvo, po katerem je tudi revno delavsko dekle čisto nezimerno bolj bogato in več vredno kot v razkošju živeča narodna dama. Nikomur ni in ne more biti vzor dekle, ki ji je ideal lenobno brezdelje in romantika, pohajkovanje in vlačugarstvo po gozdnih predelih in podzemskih jamah ter skupna ležišča pod šotorskimi krili politkomisarjev. Nikomur ne more biti ideal, kar je komunizem naredil iz slovenske žene in dekleta. Komunisti so jim dali hlače, puško in nož. Sebi so jih napravili enakovredne po zločinskih delih, ropih, požigih, trpinčenjih in umorih. Take razvaline ženske dobrote, lepote, ljubezni in milnine ustvarja boljševizem naše OF iz naših slovenskih deklet.

Da rešimo slovensko ženo, zlasti ubogo slovensko delavko, sprejemamo borbo s komunizmom in z vsem, kar komunizmu pripravlja pot. Zato zahtevamo, da se pošlijo šole, uradi, časopisi, kina, gledališča, bari in vse, kar koli žali žensko čast. Zahtevamo, da se dajo možem zadostne družinske plače, da bo mogla žena živeti, za družino in za narod. Nočemo enakosti v delu, hočemo enakosti v spoštovanju veličine naših posebnih nalog. Zahtevamo, da se z boljšimi socialnimi zakoni delavcu daje upravičeno upanje in zagotovilo za njegovo življenje zanj in za družino. Kdor dela drugače, pripravlja komunizmu pot.

Združimo se tako v borbo proti brez-narodnemu boljševizmu. Domobranec se bo boril proti temu zločinstvu s puško. Mi drugi z delom za lepšo, bolj sončno, bolj pravično urejeno družbo, za bolj bratovsko in sestrsko odnose vseh slojev našega naroda in naše domovine. Vsem borecem v borbi proti komunizmu zagotavljamo svojo pomoč. Slovenski antikomunistični borci, slovenske žene in dekleta so z vami!

Pozdrav predsednika Pokrajinske delavske zveze

Po dolgotrajnem ploskanju govornici je zborovanje pozdravil predsednik Pokrajinske delavske zveze, g. dr. Branko Alujevič. Dal je priznanje delavski protikomunistični akciji ter delavcem in nameštencem, ki so se ob veliki večini pridružili fronti reda in pozitivnega dela za boljšo bodočnost celokupnega naroda. Svoje izvajanje je zaključil z željo, da bi se ves narod združil pri pozitivnem delu za obnovo npravnstvenih in gnetnih dobrin, od katerih je odvisen njegov položaj v svetu. Da bi tako vsi stanoviti slovenskega naroda pomagali graditi lepšo bodočnost malemu slovenskemu narodu v veliki Evropi!

Slovensko delavstvo ni komunistično

Za predsednikom Pokrajinske delavske zveze je gospod Jan Maki v daljšem govoru poudaril, da slovensko delavstvo ni komunistično.

Mnogokrat se govori, da je pri nas delavstvo hrbtenica komunističnega pokreta. Zdaj je čas, da vsemu narodu in njegovim slojem povemo, da naše delavstvo ni komunistično, temveč da je narodno zavedno, verno in v ljubeznijo navezano na slovensko domovino.

V kolikor je komunizem v preteklosti med našim delavstvom našel plodna tla, so povzročili vzroki, katerih delavstvo ni samo zakrivilo. Ti vzroki so bili: rdeča agitacija in demagogija salonskih boljševikov, teroriziranje poštenega delavstva od strani komunističnih delavskih zaupnikov in mnogokrat s pomočjo tovarniških inženirjev in ravnateljev. Salonskim komunistom in kulturnim boljševikom so pri širjenju komunizma med delavstvom pomagali zavestni in nezavestni priganjanci, največ bivša Jugoslovanska strok. zveza, pri kateri pa niso imeli glavne besede delavci, ampak komunistična inteligenca. Delavstvo pa komunizma ni iskalo, iskalo je le kruha, čeprav je v več slučajih nasledilo pretkanosti lažiprerokov in za njimi zabredlo. Še posebej je govornik ožigal delodajalce, ki so podpirali in protežirali komunistične agitatorje. Niso bili vsi delodajalci taki, toda veliko jih je bilo. Krivdo za to, da se je širil komunizem med delavci, nosijo v veliki meri vsi tisti, ki se jim je dobro godilo, pa so v svojem udobju niso brigali za delavčev budo in za reševanje perečega socialnega vprašanja.

Ljudje, ki so s svojo brezbrzišnostjo veliko zagrešili, da je delavstvo živelo v bedi in nevednosti, kar je ustvarjalo komunizmu ugodna tla, so zato po krivici proglasili delavce za hrbtenico komunizma. Kakšno je razpoloženje delavstva do komunizma, so pokazali delavci s tem, ko so podpisali v volčnem številu zgodovinsko boljševno protikomunistično deklaracijo. Oni pa, ki so delavstvu očitali komunizem, so se šutili nad to deklaracijo vzvišene. Zavedno slovensko delavstvo je pokazalo svoj odpor proti komunizmu takrat, ko je bila sila najhujša, pod badoljevskim režimom, ko je skrivaj sodeloval s komunisti in tistimi petičniki, ki so podpirali Osvobodilno fronto. Takrat so se delavci brez ozira na levo in desno s tveganjem lastnega življenja postavili v komunizem po robu, prenehali plačevati narodnih davek in so napovedali komunizmu boj. Odpor je rodil silen odmev. Ustanovila se je delavska protikomunistična akcija, ki jo protikomunistično in načrtno razdiralnemu komunističnemu delu postavila še bolj organizirano in načrtno naroda pozitivno in gradeče delo. Delavstvo je šefu Pokrajinske uprave hvalilo, da je ustregel njegovi želji po ustanovitvi delavske protikomunistične akcije. Akcija pa je dal priznanje z ogromnim številom podpisov na protikomuni-

stični deklaraciji in z anketo, v kateri se je 98 % delavstva izreklo za nadaljevanje dela protikomunistične akcije. To delo se bo nadaljevalo in bo s svojo temeljitostjo postavilo na laž trditve, da je delavstvo hrbtenica slovenskega komunizma. Delavstvo to nikoli ni bilo v preteklosti, ne v sedanjosti in bo še manj v bodočnosti.

Velik aplavz prezidentu Rupniku

Končno je spregovoril šef Pokrajinske uprave general Rupnik. Njegov govor prinašamo na prvi strani. Že ob prihodu so zborovali navdušeno pozdravljali generala Rupnika. Burni klic in ploskanje se kar ni hotelo početi. Tudi med govori so delavci in nameštenci ves čas vzklikali prezidentu. Delavstvo se dobro

zaveda, da se gospod prezident živo zanima zanj in mu je njegova usoda pri srcu. Pa tudi delavstvo je strnjeno kakor en mož za njim in ga podpira kot predstavnika oblasti v težkih časih, ko vodi borbo proti največjemu narodnemu sovražniku.

Ko se je pojavil general Rupnik na odru, se je znova dvignil val navdušenja da nekaj časa ni mogel do besede. Njegovim izvajanjem so delavci navdušeno ploskali in jih spremljali z medklci, v katerih so pokazali svojo odločno voljo voditi borbo proti židovskemu mednarodnemu boljševizmu. Pokazali so svojo hvalčestnost možu, ki je v težkih urah stopil na čelo življenjske borbe slovenskega naroda.

Po govoru, ko so se polegli klici in ploskanje, je g. France Žužek spregovoril še zaključno besedo. Pozval je delav-

,V novo dobo z novo mladino!'

Sijajno protikomunistično zborovanje slovenskih višješolk v unionski dvorani - »Očistimo zadnje ostanke komunizma po naših razredih, porujmo plevel, zaigimo trnje, da bo naša mladina zdrava in močna!«

Ljubljana, 21. februarja.

Ob desetih včeraj so začele prihajati v unionsko dvorano zborovalke. V desnem kotu zastora je bil kranjski orel, od njega pa se je v loku spuščala proti zastori slovenska zastava. Na levi strani zastora je bil pritrjen napis: Nova doba naj bo doba dela, reda, miru, pravičnosti in bratske ljubezni. S karmineaste prevleke stranskih balkonov sta se lepo odražala belorumeni napis »Novo dobo bo ustvarila sama nova mladina! in pa »Nova mladina je zavedna in borbenca!«

V tem znamenju se je začelo nad vse uspešno zborovanje slovenskih srednjošolk. Ob četrti na enajst je bila dvorana že prenapolnjena. Tedaj so prišli gostje. Voditeljica zborovanja je dala znamenje za molk in pozdravila goste: »Iskrno pozdravljam gospo Rupnikovo in njeno gospo hčerko Suvarjčičovo. Pozdravljam zastopnika gospoda predsednika dr. Puša in zastopnika slovenske domobranske vojske gospoda poročnika Stanka Kocipra. (Vsakemu pozdrav posebej je sledilo ploskanje in vzklici »Živeli domobranec!«)

Sledil je govor Nikolaja Jeločnika:

»Očistimo zadnje ostanke komunizma po naših šolah!«

Tisoč let že plodi naš kmet s svojim zmojem slovensko zemljo in po tisoč letih je prišel nekdo z ordurnim obrazom, židovsko boljševiško krvi, ki nima niti s slovenstvom, niti s slovanstvom nič skupnega (vzklik: »Tako je!«). Našel je komunizem pri nas ljudi, ki so se upljajili tuje modrosti. Dvignili so levico v pest in prisegli pri satanu in vseh njegovih pomagatih, da bodo uničili naš mali, neobojljivi slovenski narod. Tuja učenost se je že takoj po prejšnji svetovni vojski močno zasidrala zlasti v dveh stanovih. Komunistične trojke so omrežile delavstvo, slovenska inteligenca se je vedno bolj okuževala s klicami svetovne boljševiške bolezn. Celo v Pariz so hodili naši »izobraženci« po to bolezen. Ko so se vrnili, so zasedli važna mesta, zlasti vzgojiteljska. Namesto, da bi nam vzgajali kleno slovenske značaje, so nam vzgajali mladi rod rdečkarjev, ki so krivi današnjega trpljenja našega naroda. Vsi tisti pa, ki bi morali videti to zastrupljanje in ga ustaviti, so bili slepi.

Mi smo sklenili zgraditi novo, lenšo domovino. Če hočemo ozdraviti doseženo bolezen, je moramo spoznati, potem pa ne sme biti v nas več nobenih obzirov. Neomajno moramo stopati za ciljem. Cilj pa je jasen in določen, v tem trenutku en sam: rešitev domovine za vsako ceno. (Burno pritrjevanje »Tako je!«)

Prvič imate danes, slovenske dijakinje, priliko, da tudi ve izpregovorite jasno in odločno besedo. Ni je več sile, ki bi vas ustavila na poti, ki je pred vami. (Grmeče pritrjevanje »Tako je!«) To je pot, ki pelje v združitve vseh zdravih narodovih sil do končnega obračuna s dvajsetletnim zajedalcem našega slovenskega življenja, z zločinskimi komunistom. Vsi pošteno in zavedni Slovenci smo si danes edini v eni misli, v eni skupni zavesti: slovenstvo in komunizem sta nerazdružljiva in ni ga mostu na drugi breg. (Navdušeno vzklikanje »Dol s komunizmom!«)

Naša zdrava slovenska mladina je bila tista, ki je na usodnem prelomu l. 1936 v času španske državljanske vojske prva dvignila svoj glas in se odločila za nepopustljiv boj s protinarodnim komunizmom do konca. Prav ista slovenska mladina je dala prve mučence, ko je pred potletim letom zagorel ogenj komunistične revolucije nad slovensko domacijo. (Vzklik: »Slava mučencem!«) In ko si je komunistična nadela krinko osebovredilnega boja, je zapustila svoj breg in začela s krvavimi orgijami, je bila spet mladina tista, ki je zavrgla zlagane ozire in kljub temu, da so jo varali strahopetni savojci don Juančiči, vzela puško v roke ter zagrmela kot iz enega grla: »Smrt komunizmu, življenje slovenskemu narodu!«

In ko so se 8. septembra, na najbolj žalostni dan slovenske zgodovine, združili v peklenški zaroti k pogrebu našega naroda izdajalci z obrazi Kidriča, Beblerja, Kardelja, Kocbeka in drugih, z zma govilimic svojci, je bila spet slovenska mladina tista, ki je strahobito krvavela v Grčaricah, na Turjaku, v Podobu. Velikemu Osočniku in drugih brezštevlinih

kraji. Njena žrtve pa ni bila zastoj. Na višku narodne nesreče se je narod strnil v eno samo močno armado, da stre komunističnega zmaja. In na čelo tega svežega in zdravega slov. pokreta je spet stopila naša mladina, ki si je bila na svoj bojni domobranski prapor, na neomadeževano slovensko zastavo zapisa najlepše besede, kar so jih kdaj spregovorila slovenska usta: Mati, domovina, Bog.

Začeli smo boj, začele ste ga tudi ve. Pogonale ste iz svoje srede vse, ki ne mislijo slovensko. Toda, drage sestre, naš boj še ni končan. Pregrozni so krici 15 tisočev nedolžnih Slovencev, pregrozni klici pomorjenih slovenskih mater in nešteti slovenskih deklet, ki so padle pod komunistično sekuro samo zato, ker se niso hotele z zločini vlačugariti po gozdovih. (»Slava materam, slava dekletom mučenicam!«) Ne obstojimo sredi tega boja, očistimo zadnje ostanke komunizma po naših šolah. (»Očistite jih bomo!«)

Vzor slovenske dijakinje ni komunistika v hlačah z okrvavljenimi rokami, z revolverjem in bombami za pasom! Vzor slovenske dijakinje je marved slovenska profesorica, zdravnica, učiteljica, predvsem pa zdrava in v načelnih utrjena slovenska mati. (»Dol s komunističnimi vlačugami, živela poštena slovenska dekleta!«)

Drage sestre, vidim, da ste ene misli z menoj. Zato bom sedaj povedal našo skupno zahtevo: iz naših dijaških vrst naj se nemudoma odstranijo vsi tisti, ki še vedno sočustvujejo s komunistično OF. Zahtevamo, da oblast odstrani s katedrov vse zastrupljevalce, plačance komunizma. Zahtevamo, da se pregledajo vse učne knjige in iz njih izloči vse, kar nas je okuževalo in povzročilo sedanje gorje. (Tako je! Zahtevamo!«)

Očistimo zadnje ostanke komunizma po naših razredih, porujmo plevel, zaigimo trnje, da bo naša mladina zdrava in močna, da bo kos velikim nalogom pri delu za zgraditev lepše bodočnosti našega naroda. Sklenite svoje vrste, slovenske dijakinje. (»Dih bomo!«) Odločno nadaljujte pot, ki ste jo začele, kajti z vami sta Bog in krvaveča domovina.

Na oder je stopila učiteljica Marija Bastičeva, ki so ji bili komunisti ubili očeta, horjulskega župana, mater in brata.

»Za novi svet — novega človeka!«

Ni je še bilo na svetu stiske, kakršna je stiska današnjih dni. Podira se stari svet, v njegovih ruševinah pa umira tudi črv, ki ga je izpodkopal komunizem. Proti individualizmu, ki je dopuščal krivico, je komunizem util še hujšo krivico, uzakonjeno nasilje družbe nad posameznikom.

Iz ruševin pa doni jasen, zveneč glas: Glejte, vse bomo delali na novo, brez individualizma, pa tudi brez komunizma. Me slišimo ta glas in voljo imamo, da novi svet po svojih močeh gradimo. Graditi, to je naš program. Komunizem povsod samo ruši, me moramo povsod graditi. Komunizem je porušil naše domove, razkrojil vse pozitivne ideje in namesto njih prinesel upor, dvom in obup. Komunizem je razkrojil trdne slovenske značaje in nam dal namesto njih množico zločincev, ki se naslajajo ob trpljenju drugih in svoje zločine še povečujejo z lažjo, s katero jih zakrivajo. Komunistični svet je pravi peklo, kati vsak resničen komunist predstavlja posebjeno zlo: laž, hinavščino, zločin, upor. Komunist mora sovražiti tudi lastni narod in ga uničevati, če to zahteva koristi mednarodnega komunizma. Tudi komunistične dijakinje na naših šolah so vneto zagovarjale uničevanje slovenskih vasi in pobijanje nedolžnih Slovencev. Komunistično delo je rušiti, naše je graditi.

Slovenska dijakinja ima kot dekle in žena še prva poseben poslanstvo. Obnoviti mora v slovenskem narodu čut za dobroto in plemenitost. Narava je lepo razdelila vloge med moškim in žensko. Moškemu je naložila boj za obstanek in varstvo družine, obrambo pred krivičnim napadalcem. Zato je prejel nekaj več telesne moči in pa predvsem neko noirano silo, ki se prav lahko izpreverje v krivično nasilnost. In da bi se to ne zgodilo, da bi nad svetom ne vladala surova sila, je možu postavljena ob stran žena, bratu sestra, da s svojo dobroto in plemenitostjo jemlje ostrino moški nasilnosti.

ce, da svojo pripravljenost boriti se proti komunizmu pokažejo tudi s tem, da bodo v vseh stvareh ubogali odbor Delavske protikomunistične akcije. V imenu vseh zborovalcev in ob njihovem navdušenem pritrjevanju je gospod Žužek zahteval, da se iz Pokrajinske delavske zveze, iz Zavoda za socialno zavarovanje, iz Trgovske bolniško podpornega društva, iz Bratovske skladnice, iz Pokojniškega zavoda, iz humanitarne fonda, iz Borze dela in sploh iz vseh delavskih in nameštenskih ustanov odstranijo komunisti in komunistični prišepetovalci. Danes so časi dejanj, odločnih dejanj in samo dejanj. Kdor ni z nami, je proti nam! Slovensko delavstvo pa hoče postati in ostati najklenjši del svojega ljubljene naroda. Zato si hoče zapisati na svoj bojni prapor veliko geslo: Bog, stan in narod!

Po teh zaključnih besedah so zborovalci zapeli himno »Hej Slovenici!«, še enkrat z navdušenimi vzklici pozdravili odhajajočega generala Rupnika in sijajno uspešno zborovanje se je končalo. Slovensko delavstvo je s svojo javno, mogočno protikomunistično manifestacijo dokazalo, da je polnovredno, zaveden stan slovenskega naroda, ki hoče pozitivno sodelovati pri ustvarjanju njegove lepše bodočnosti.

Gorje pa svetu, če se žena sama vda zločinskim nagonom: Sprosti se vsa moška nasilnost. In še hujše: žena sama jo v svoji krvočolnosti prekosi. Svet tedaj tone v nasilju in krvi. In nihče ni ženske tako globoko pahnili z njenega prestola ljubezni, plemenitosti in dobrote v brezno zločina, živinske strasti in propalosti, kot komunizem.

Slovenske dijakinje, zbrane na tem zborovanju z gnusom obsojamo vse one, ki so se z orožjem in roki udeležile klana slovenskega naroda in s svojim pozivljenjem toliko prispevale k splošni podivjanosti. Z odporom odklanjamo tudi vse one dijakinje, ki še sedaj po razredih zagovarjajo komunistične zločine. Proti njim, ki jih že zdavnaj ne štejemo več v svojo skupnost, postavljamo ideal nove dijakinje, novega slovenskega dekleta in žene. Tudi v javno življenje, v katerega žena vedno bolj posega, hočemo prinesiti resnično plemenitost in dobroto, ki je danes tako manjka.

V novo dobo z novo mladino. Ne bo novega, boljšega časa brez novih boljših ljudi. Za novi svet — novega človeka!

Pozdrav zastopnika g. prezidenta

Komunizem je hotel poteptati tudi slovenskega dekleta, cvet in brstje našega naroda. Pa kot vidimo, se mu nakana ni posrečila. Nočemo žene, kot jo ustvari komunizem, hočemo ženo, kot so jo slikali naši pesniki in jo je v slovenski materi tako čudovito prikazal Ivan Cankar. Naj živi zdravo in pošteno slovensko dekle!

Med grmečim ploskanjem in vzklikanjem je stopil na oder zastopnik slovenskih domobrancev gospod poročnik Stanko Kocipra.

Slovenski fant s puško, dekle s sreem in plemenitostjo bosta zgradila nov lepši svet.

Draga dekleta, prinašam vam pozdrave najboljših slovenskih fantov z barikad. Bodite prepričane, da čisto mislijo na vas. (Vzklici: »Me pa nanj!«) Ko bom poročal predpostavljanim in fantom v okopih o tem sijajnem zborovanju, ne bom pozabil povedati, da smo zaradi slovenskega dekleta lahko brez skrbi. Ko vidim, kako pozdravljajo zastopnika slovenske domobranske vojske, ko vidim vašo neomajno vero v svetost našega boja, me navdaja prepričanje, da je komunistična revolucija pri nas že strta. (Viharno vzklikanje narodni vojski.)

Ob 12.15 se je sijajno uspešno zborovanje končalo s pesmima »Hej Slovenici! in »Domobranci, legionarji!«

Žrtve dveh mladih akademikov

Trst, 19. februarja.

8. februarja je odšla skupina domobrancev v ozemlje nad Trstom, kjer so se še vedno klatile komunistične tolpe. Trije fantje so v civilni obleki odšli v neko vas, da bi poizvedeli važne vesti. Ustavili so se v neki gostilni in povpraševali po komunističnih tolpah. Našel se je človek, ki je spoznal, da ti fantje ne povprašujejo po komunistih, da bi se jim pridružili. Takoj je zapustil gostilniški prostor in v kraikem je bila hiša obkoljena od rdečih razbojnikov. Naši trije fantje so z ročnimi granatami in strelji iz samokresov pretrgali komunistični obroč in se začeli umikati proti železniški postaji, ki je bila nekaj ur oddaljena. Komunisti so jih zasledovali s tremi strojnimi. Po dveh urah umikanja je padel prvi Kregar Grega. Kmalu za njim je bruhnila iz ust kri tudi Brenčič Poldetu. Verjetno je dobil strel v pljuča. Tretji se je srečno izognil snopom krogel in se po dolgi poti naslednje jutro srečno vrnil k domobranski posadi.

Cez nekaj dni je nemška patrila ušla komunističnega kurirja in našla pri njem poročilo o boju s tremi domobranskimi junaki. Komunistično poročilo samo priznava, da je padlo pri zasledovanju šest banditov, med njimi tudi zelo znan politikomisar.

Tako žrtve akademika Brenčiča in Kregarja ni bila zaman. Svoje protikomunistično delovanje str končala s slavno smrtjo v boju z uničevalci slovenskega naroda. Narod njihove žrtve ne bo pozabil.

Kje so zaklonišča nezadostno urejena

Ljubljanci nismo tako neresni kakor je videti. Le presneti ljubljanski »firbec« je kriv, da veljamo za bolj otročje, kakor pa v resnici smo. Ob resni nevarnosti se nič več ne kregamo s pametjo, in da je tako, dokazujejo najlepši razni razburitvi dogodki, ki so v mnogih hišah nastali zaradi nezadostno urejenih zaklonišč. Bralce »Slovenca« je prišel osebo v uredništvo in s prstom pokazal na edino res bolečo točko pri vsem vprašanju o zasebnih zakloniščih. Naj jo ponovimo:

»Ne bo pretirano, če trdim, da v vseh hišah hišni gospodarji že zaradi sebe samega skušajo urediti hišna zaklonišča tako, da ne bodo urejena le na papirju, ampak zares. Le tam kjer ne zmorejo stroškov, tam pač potrebuje zasilno in morda tudi nezadostno ureditvijo. Vsa komur je njegova glava najljubša in zato lahko verjamemo, da v hišah, kjer stanujejo tudi hišni gospodarji, zaklonišča ne bodo preveč površna.

Vse drugače pa je v hišah bele Ljubljane, kjer hišni gospodarji sami ne stanujejo. Torej v hišah, ki niso dovolj do-

bre za hišnega lastnika samega. Ali pa v hišah, v katerih lastnik ne prebiva zato, ker ima celo vrsto hiš ali pa še posebej svojo lepo vilo, v kateri sam stanuje. V vseh takih stanovanjskih hišah pa — grem staviti kolikor hočete — niso zaklonišča nič prida, če jih niso najemniki sami uredili. Počisto, nekaj napisov, pa nekaj vreč peska, to je vse, kar je »ubogi« hišni lastnik lahko pristradal za zaklonišče v svoji hiši, ki jo je imel in jo še ima za — rento. Pa ne zamerite! Ne velja to le za hiše zasebnikov, tudi razni zavodi imajo v tistih hišah in palačah, kjer stanuje njihov direktor, vse boljše zaklonišče kakor pa v drugih, kjer direktor ali kak njegov namestnik ne stanuje.

Vprašanje zaklonišč v ljubljanskih hišah je torej kaj lahko rešiti tako nadzorni kakor tudi gradbeni oblasti. Pregledati je treba samo hiše, v katerih njihovi lastniki ne stanujejo. Za organizacijo pregleda in za ureditev zaklonišč prav gotovo recept, ki se ga splača — patentirati.

Za današnji dan

Koledar

Torek, 22. svečana: Pust; Petrov stol v Antiohiji; Marijeta Kort.

Sreda, 23. svečana: Pepelnica; Pet. Damijan, škof in cerkveni učnik; Romana, devica.

Dramsko gledališče

»Slaba veste. — Premiera. — Red Prvi. — Ob 16.

Operno gledališče

Melodije srca. — Izven. Ob 16.

Kino Matica

»Zlata Praga«. — Predstave ob 15 in 17.

Kino Sloga

»Usoda«. — Predstave ob 15, 17.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnarje: dr. Piccoli, Eleiweisova cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; in mr. Gurtus, Moste, Zaloška cesta 47.

Koncert za Zimsko pomoč

Sporod velikega simfoničnega koncerta Zveze godbenikov, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 28. t. m., v veliki unioński dvorani pod vodstvom dirigenta Ferda Herzoga, je naslednji: Sibelius: Finlandija — predigra; Skerjanc: Tri pesmi za sopran-solo in orkester; Beli oblaki, Počitek pod goro, Vizija (poje gđ. Valerija Heybalova); Bruch: Koncert za violino in orkester, Op. 26, g-mol (violinski solo bo igra Jelka Staničeva). Po kratkem odmoru bo sledil drugi del koncerta, in sicer Debussyjeva Mala suita, nato pa predigra k znameniti Wagnerjevi operi »Mojstri pevec norinberške«. Orkester bo štel nad 80 članov in ga tvorita združeni operni in radijski orkester. Na koncert opozarjamo. Predprodaja vstopnic se bo začela jutri v knjigarni Glasbene Matice.

je priplulo iz Baltika okrog Afrike in Azije na Daljni vzhod v dvodnevni pomorski bitki pri Čušimi, sta se nasprotnika po posredovanju Amerike odločila za mirovna pogajanja, ki so bila v septembru 1905 uspešno zaključena. Japonci so dobili Korejo, polotok Liautung ter Port Arturjem in južni del Sahalina ter so tako usidrali na azijski celini. Rusi pa so vrnil Kitajski Mandžurijo. Japonska zmaga nad Rusi pomeni vstop nove žolte velesile v družbo dotedanjih belih vladarjev sveta.

22. svečana

1512. leta je umrl v Sevilli Amerigo Vespucci, florentinski geograf, ki je prvi opisal novo odkrite dežele onstran oceana. Zaradi njegovih poročil, ki so prva seznanila Evropo z novim svetom, je nasvetoval nemški humanist in kartograf Martin Waldseemüller, naj se novi svet imenuje po Amerigu in je zapisal na pridejanem zemljevidu Amerik. Njegov predlog je bil sprejet in ime terra America se je izza 17. stoletja udomačilo za vse ozemlje med Tihim in Atlantskim oceanom. Po Kolumbu, ki je pokazal pot v novi svet, pa se imenuje le ena izmed južnoameriških držav.

1732. leta se je rodil Georg Washington, vodja ameriškega upora proti Angliji in prvi predsednik Združenih držav Severne Amerike; resna in poštena osebnost, velik nesebičen značaj je veljal svojemu narodu kot zgled pravega državljanca.

1873. leta je umrl pri Veliki Nedelji filolog in nabožen pisatelj Dajnko Peter. Rojen 1787. leta pri Sv. Petru pri Radgoni je obiskoval v Mariboru gimnazijo, v Gradcu pa študiral teologijo in filozofijo. Kaplanoval na raznih krajih Stajarske in umrl kot župnik in dekan v Vel. Nedelji. V času svojih študij je bil v območju slovenskega jezikovno kulturnega vpliva, ki so ga širili med Dravo in Muro zlasti Volkmar, Modrijak, Jaklin, Narat in Primic, vendar ti vplivi ni bil tolik, da bi ga polegnil od lokalne v splošno slovensko jezikovno strujo. Stajarske Slovence je razdelil v tri dialektične skupine in iz tega izvajal potrebo po treh literarnih jezikih. Zato je v svojem vzhodno-stajarskem narečju pisati knjige, nato pa izdal tudi slovnico, v kateri je skušal uvesti nov slovenski pravopis. V prvi dobi je je precej uspeha, njegov pravopis je prodiral celo v šole, pa bil končno 1838. leta uradno prepovedan.

1905. leta se je začela pri Mukden u Mandžuriji huda štirinajstidnevna bitka med Rusi in Japonci. Slabo opremljena in slabo oskrbovana ruska vojska pod poveljstvom generala Kuropatkina se je morala umakniti pred sijajno opremljenimi, discipliniranimi in poizvovalnimi japonskimi četami. Z bitko pri Mukdenu je bila rusko-japonska vojna vsaj na kopnem v glavnem odločena. Ko je v maju japonski admiral Togo skoraj uničil rusko brodograd, ki

marljivosti, nadarjenosti in na drugi strani brezobzirnosti Judov?

Kjer je Jud, tam se kaže njegovo prizadevanje za judovsko nadvlado nad vsemi narodi. Jud ima razum, nagon, zvitost, ki ga avtomatično prinese vedno na površje tja, kjer je moč in oblast.

Zakaj se prerinje na odločujoča mesta, v center, kaj dela tam? Ali je v tem nabiranju premoženja in hrepenenja po oblasti kak sistem? Ali majo Judje pred seboj tudi kak konkreten načrt, kak cilj?

Kar se je prejšnja leta samo sumilo ali od dalekovidnih politikov, kot sta bila n. pr. dr. Krek ali dr. Mahnič tudi dokazovalo, to se je razkrilo začetkom tega stoletja v takozvanih sionskih protokolih. V vsem delovanju Judov je sistem, je metoda Sionski protokoli razkrivajo načrt za razkroj vse sedanje družbe in družabnega reda ter za vzpostavitev judovskega kraljevstva na zemlji. Ta načrt ni sicer nič novega, vse človeštvo ve, da je smatral Jud vedno za svojo življenjsko nalogo, da zagospoduje nad ostalimi narodi in da bodo potem blagoslovljeni vsi ostali narodi, kakor to po mnenju Judov napovedujejo preroki stare zaveze. Vendar pomenijo sionski protokoli judovski načrt o svetovni nadvladi.

Sionski protokoli

Leta 1897 je zasedal v Bazlu I. sionski kongres, kjer so se zbrali pr-

OBVESTILA »PREVODA«

Delitev čajnega in sadnega sirupa

Obvestilo o delitvi čajnega in sadnega sirupa, objavljeno v nedeljskih časnikih, popravljamo v toliko, da se bo delitev pri trgovcih začela 28. februarja, ne pa 21. II. t. l.

Kmečko poverjenišтво za Ljubljansko pokrajino

Kakor smo že objavili, je v uradnem listu Verordnungs- und Amtsblatt des Obersten Kommissars in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« izšla naredba o organizaciji kmetov v Ljubljanski pokrajini. To naredbi prinaša sedaj tudi Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani. Po tej naredbi se organizacija imenuje »Kmečko poverjenišтво za Ljubljansko pokrajino«.

Novi grobovi

† Terezija Črepinko. Po dolgi, hudi bolezni je v Gospodu zaspala žena inspektorja finančne kontrole gospa Terezija Črepinko. Blago mater bodo pospremili na zadnji poti v torek ob štirih popoldne iz kapele sv. Andreja na Zalah.

† Matelj Sedlak. V Ljubljani je za vedno zatisnila oči upokojena učiteljica Matelj Sedlak. Blago rajnico bodo pokopali v torek ob 14 iz kapele svetega Petra na Zalah.

† Alojzij Teršelič. V eplošni bolnišnici je umrl g. Alojzij Teršelič, mlinar v elektrovaljenem mlinu »Črner« na Fužinah. Rajnega dolgoletnega delavca bodo pospremili na zadnji poti v torek ob 15.30 iz kapele sv. Krištofa na Zalah.

† Anton Oberman. Za vedno je zatisnila oči g. Anton Oberman, posestnik iz Vidosičev pri Metliki. Pokopali ga bodo v torek ob 14.30 iz kapele sv. Jakoba na Zalah.

† Ivan Hassl. V Ljubljani je umrl železniški uradnik v pokouju g. Ivan Hassl. Blagega rajnega bodo pokopali v torek ob 16.30 iz kapele sv. Janeza na Zalah.

† Ana Hrovatin. V ponedeljek zjutraj je v Bogu zaspala gospa Ana Hrovatin roj. Jugovar, žena uglednega tiskarskega ravatelja v Ljubljani. Blago mater, za katero žalujeta soprogi Albin in hčerka Milena, bodo pospremili na zadnji poti v sredo ob 14 iz kapele sv. Nikolaja na Zalah.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje!

Radio Ljubljana

Dnevni spored za 22. februar:

7.00 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav; vmes: 7.30 Poročila v slovenščini — 9.00 Poročila v nemščini — 9.10 Korančica, napoved sporeda v nemščini in slovenščini, nato korančica — 12.00 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Vedra glasba — 14.00 Poročila v nemščini — 14.10 Vseukomunski koncert — 14.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 17.15 Koncert malega orkestra pod vodstvom Stenoviča — 18.45 Zdravniška ura: dr. France Debevec: Človek kot duh in snov — 19.00 Slovenska ljudska oddaja — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Glasbena medigra — 20.00 Poročila v nemščini — 20.15 »Lumpaculus Vagabundus«, po Nestroyjevi vesoljstori napisala za radio Jožek in Jožek, izvedba vodi g. inf. Ivan Penov — 21.30 Karnevalski zvoki; vmes: 22. Poročila v nemščini.

RADIO TRST

Opozarjamo radijske poslušalce na slovensko radijsko oddajo, ki jo oddaja radio Jadransko primorje postaja Trst vsak dan od 15-18.30 na srednjem valu 263 m. Vse spremembe radijskih oddaj bodo vedno objavljene v radiu in v dnevni časopisju.

Nova knj'ga Jana Plestenjaka:

Herodež

nam odkr. va spet nekaj domačega, našega. Naši ljudje govorijo, zarinjeni tja v loške hribe; svoje napake imajo in s oje dobre lastnosti, kakor slovenski človek.

Segajte po novi knjigi!

Dnevne novice

Belokranjski begunci se vabijo, da se udeležijo naše zadušnice za pok. begunca Antonom Obermanom, posestnikom iz Vidosič, ki bo v križanski cerkvi danes, 22. t. m., ob 8. in pogreba, ki bo popoldne ob 14.30 (pol treh) v Zal.

Radijska igralna družina, ki več kakor dve leti ni nastopala pred mikrofonom, so jo ponovno abrali in pripravili presenečenje za poslušalce. — Dne 22. t. m. večer bo namreč uprizorila vesoljstvo »Lumpaculus Vagabundus«, ki sta jo svojočasno pridelila s radio Jožek in Jožek. Zasedba vlog jo v glavnem lita kakor pred leti; izvajale so bodo tudi pesmi iz istoimenskega zvočnega filma, ki obiskovalcem kinematografov gotovo še v dobrem spominu.

Novi strojeplani tetaji pričenejo 22. in 23. februarja. Vpisovanje dnevno. Informacije: »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

INSTRUKCIJE ZA SOLOH! NOVI TRG 5.

»Usodna jabolka« bodo ponovili in to zadnjič prihodno o nedeljo, 27. februarja. Ker so bile tudi pri zadnji predstavi pri dnevnih blagajni že zgodaj dopoldne vse vstopnice razprodane, je najbolje, če si jih preskrbite v predprodaji v trgovini Stillego.

Širite »Pastirjev glas«

Dramsko gledališče

Torek, 22. februarja, ob 16: »Slaba veste. Premiera. Red Prvi.

Sreda, 23. februarja, ob 16: »Slaba veste. Red Sreda.

Četrtek, 24. februarja, ob 16: »Maturas. Red Četrtek.

Operno gledališče

Torek, 22. februarja, ob 16: »Melodije srca. Izven. Ceno od 40 lir navzdol.

Sreda, 23. februarja, ob 16: »Princeska in smaj«. Izven. Mladinska opereta. Ceno od 25 lir navzdol.

Četrtek, 24. februarja, ob 16: »Melodije srca. Opereta. Red B.

Važen razglas

za ljubljansko okolico

o razgrnitvi načrta o nadrobni delitvi skupnih zemljišč posestnikov iz 1. St. Pavla itd., 2. Dobrunj in St. Pavla, 3. Vrhnik in Blatne Brezovice. Načrt o nadrobni delitvi skupnih zemljišč, ležečih v kat. občinah ad 1. Podmolnik, vl. št. 81, ad 2. Dobrunje, vl. št. 13 in Podmolnik, vl. št. 63, ad 3. Blatna Brezovica, vl. št. 53 in 54, bo na podstavi § 96. zakona z dne 26. X. 1887, krani, dež. zak. št. 2 iz l. 1888., od dne 21. februarja 1944 do vstega dne 5. marca 1944, ad 1. in 2. pri občini Dobrunje in ad 3. pri občini Vrhnik razgrnjen na eplošni vpogled vsem udeležencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila. Načrt se bo pojasnjeval ad 1. in 2. dne 24. februarja 1944 od 10. do 11. ure pri občini Dobrunje, ad 3. dne 26. februarja 1944 od 10. do 10.30 ure pri občini Vrhnik. To se daje splošno na znanje s pozivom, da morajo neposredno kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, to je od dne 21. februarja 1944 do 21. marca 1944 pri podpisnem komisarju za agrarne operacije vložiti pisмено ali dati ustno na zapisnik.

Ljubljana, 14. februarja 1944.

Komisar za agrarne operacije

Pošti Škofljica in Grosuplje

Pokrajinska direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani sporoča: Pošti Škofljica in Grosuplje vršita od 21. februarja 1944 dalje tudi blagajniško in paketno službo.

Izraelove mreže

nad svetom

Na drugi strani so nastajali v Angliji novi pojavi kot: umazanost, užlost, porast kriminalnosti, krivoprišežnost, goljufije, lažni bankroti, prostitucija in spolzka literatura... Narasli so primoroma tudi izdatki sodišč...

Angleški dvor je bil vedno naklonjen Judom in nasprotno. Zakaj, o tem več pri poglavju o proizvodstvu.

Danes prevladujejo oziroma kontrolirajo Judje v Angliji sledeče panoge: državno upravo, pravosodstvo, premost, kovine, petroleji, pomorsko plovbo, zavarovanje, finance, banke, borze, zlato in srebro, diamante, angleško banko, znanost, vzgojo, zdravstvo, umetnost, literaturo, založništva, koncertne dvorane, gledališča, kino, tisk, ter končno živilsko industrijo, sladkor, tobak, elektriko, konfekcije obutev, krzno itd. Samo trdka Unilever v Londonu kontrolira 60 odstotkov svetovne produkcije masla. Pri tem pustimo neizkoriščenih v Afriki cirka 50 milijonov palmovih dreves, kar bi dalo olja za prehrano par sto milijonov ljudi.

V USA je v rokah Judov 87% težke industrije, 97% časopisa, 90% izvozne trgovine, 96% tekstilne trgovine ter industrije in 100% denarništva.

Ostali svet

Stanje judovskega bogastva gospodarstvenega, kulturnega in političnega vpliva na svetu izgleda sledeče:

1. Judovstvo je sčasoma, posebno po zadnji svetovni vojni, dobilo v svoje roke skoraj vse zaloge zlata in s tem onokovino, ki odloča o vrednosti denarja.

2. Judovstvo ima danes veliko večino industrije, mednarodno trgovino, denarne zavode, zavarovalnice, surovine vseh vrst, rudnike itd.

3. Judovstvo ima v svojih rokah skoraj vse svetovno časopisje in dopisne agencije, s tem pa tudi vpliv na javno mnenje.

4. Judovstvo obvlada gledališča, filmske zavode, založništva ter ima odločilen vpliv na vzgojo, znanost itd.

5. Judovstvo ima odločilen vpliv na zakonodajo večine držav, gotovo pa na njih zunanjo politiko.

6. Judovstvo ima preko svojih ljudi v rokah skoraj vse delavske organizacije, posebno socialistično usmerjene. Judje so bili in so voditelji delavskega gibanja po vseh svetovnih državah.

Vprašati se moramo, odkod vsi ti uspehi. Ali so zgolj posledice izredno

Ne krvavi prvič naš slovenski narod

Pripovedovala sta, da je Turkov okoli deset tisoč in so nameravali vdreti daleč v cesarjevo deželo. Le veliki vodni vojski so morali zahvaliti, da niso doživeli podobne usode kot Kranjska.

Pa Slovenci je takrat že minil strah in trepet, ki so ga imeli do sedaj pred Turki, kajti ponovno se je ljudstvo samo dvignilo v obrambo svojega življenja in imenja. Leta 1493 so počakali kmetje Turke v temnih gozdovih Hrušice pri Ljubljani. Zgrabili so jih z dveh strani in jih mnogo pobili. Ujete kristjane pa so oprostili. Menda še danes spominjajo na ta dogodek holme pri Hrušici, ki jih ljudstvo imenuje »Turške klance«.

Toda na povratku so Turki imeli smolo. Pri Vrliku ob Uni blizu Udline jih je napadel hrvaški ban Ladislav de Egervar s svojo vojsko, jih mnogo pobil ter rešil velik del plena. L. 1492. so Turki, kakor poročajo Valvazor, skušali osvojiti Novo mesto, pa se jim to ni posrečilo. Tudi pred Ljubljano so pridrevli in požgali njena predmestja. Vse to gorje pa je bilo v primeri s prejšnjimi vpadi malenkost in sodobnik župnik Unrest o

teh vpadih v svoji »Avstrijski kroniki« sploh ne govori.

V tem času se je Bajazit II. pripravil, da bi z veliko vojsko udaril na Ogrsko in Erdeljsko. Ladislav II. mu je ponudil premirje, a sultan je zahteval, da mu odstopi Dubrovnik in Hrvaško ter dovolj, da bi smel skozi Hrvaško in Slavonijo napadati deželo rimsko-nemškega cesarja, torej naše slovensko ozemlje.

Do premirja ni prišlo. Turške vojske so napadale Ogrsko, a tu brez srebe. Zato so poskušale na zapadu. Na Hrvaškem je prišlo po smrti kralja Matije Korvina do večjih sporov med Frankopani in banom Emerikom Derendinom. Ko sta bila zapletena v najhušje boje, v katerih so si skušali Frankopani pridobiti posestva, ki so jih izgubili za časa Matije, so naenkrat prihrumeli v deželo Turki.

Poleti 1493 se je dvignil Jakup paša z 8 do 10 tisoč konjeniki, med katerimi je bilo 2000 spahijskih — turških vitezov. V vojski sta bila tudi dva sandžaka, turška oblastnika takol za pašo. Vojska je udarila najprej na Jajce, nato pa preko

Une na Hrvaško in še dalje na Kranjsko. Zlasti je trpela Dolenjska. Obiskali pa so tudi Stajersko okoli Celja in Ptuja ter si nalovili okoli 4000 kristjanov.

Vsega pa so, kot poročajo Valvazor, odpejali okoli 10.000 ljudi. Na Stajerskem se jim je postavil po robu Jakob Szekely s 5000 konjeniki. Celo sam kralj Maksimilijan je prišel na Stajersko. Turki so se pred to vojsko umaknili nazaj v Bosno in spetoma silno oplenili in požgali Slavonijo in Hrvaško. Medtem pa je hrvaški ban Emerik Derendin zbral znatno vojsko hrvaškega in slavonskega plemstva — pridružio se mu je pa tudi nekaj ljudi s Kranjskega — in na Krbavskem polju pod Udino čkal na Turke z 2000 konjeniki in 6000 pešci. Na pomoč mu je hitel tudi Jakob Szekely s svojo vojsko. Častihlepnost je zapeljala bana, da se je spustil v bitko preden je dospela pomoč. Hotel je imeti vso slavo zase, upajoč, da bodo mogli Hrvatje sami Turke premagati kakor pred dvema letoma. Tako je prišlo 9. septembra 1493 do usodne bitke na Krbavskem polju, kjer je padel cel hrvaški plemstvo. Sam ban je bil ujet. Padlim hrvaškim velikašom so Turki porazili glave in jih poslali sultanu Bajazitu z ujetim banom vred v Carigrad. Kmalu je smrt rešila nesrečnega Derendina sužnosti.

Katastrofa na Krbavskem polju 9. septembra 1493 je močno prizadela hrvaško odprno moč. Pa tudi v slovenskih deželah se je čutila močna utrujenost. Zlasti je bila po neprestanih turških vdo-

rih prizadeta Kranjska. Kako je bila dežela izžeta, priča pismo kranjskega deželnega glavarja Viljema Turjaškega iz leta 1493. V njem sporoča kralju Maksimilijanu, da deželni zbor ni mogel pridružit vladnemu predlogu o splošnem davku in vojnem skladu, ker je ljudstvo popolnoma obubožalo. Vendar sta duhovščina in plemstvo pripravljena pomagati kralju s tem, kar jim je še ostalo. Davek naj se naloži le njim, kajti izropano in zdesetkovano prebivalstvo nima niti najpotrebnejšega za življenje in ne zmoro niti starih davkov.

Turška zmaga na Krbavskem polju je dvignila v Carigradu navdušenje za vojsko. Zlasti jančariji so se namreč včasih naravnost upirali sultanu, če dalj časa ni bilo vojske. Na Hrvaškem in Slovenstem je vse pričakovalo, da bo sedaj sultan osebno napadel preko njihovega ozemlja Ogrsko ali celo nemško cesarstvo, kjer je prav sedaj umrl cesar Friderik III. Vendar do tega ni prišlo.

Pismo Hrvatov Maksimilijanu I.

Zlasti Hrvaška je trepetala za svojo usodo. Hrvatski stanovci so najprej zaprosili za pomoč svojega kralja Vladislava, a ker od njega niso mnogo pričakovali, so se obrnili na Maksimilijana I., ki je bil pravkar izvoljen za novega nemškega cesarja. V pismu so mu nekako takole razložili svoj položaj: »Kakor trdnjava branimo krščanske dežele

s svojimi življenji. Ko bi popustili, bi Turki preko Hrvaške vedno nadlegovali drugo krščanstvo. Vsak dan, vsako uro živimo v življenju, čast in premoženje. Očelje, bratje in prijatelji nam padajo ali so ujeti. Zene, otroci, hčere odpeljane in oskrunjene in to je za nas največja nesreča na svetu. Ako nam takoj ne bo prišla pomoč, se ne bomo mogli več upirati Turki, kajti vedni boji so nas spravili ob vse. Naši gradovi in hiše so prazne, podložniki odpeljani. Naše imetje je ugrabljeno, razdejano in požgano. Doslej smo odbili vsakršne ponudbe, ki so nam jih stavili Turki, misleč, da se bodo cesar in knezi vendar enkrat spomnili na nas, ki nismo od turškega nasilja. In mi bi mogli ostati v zvezi s krščanskim svetom. Sedaj pa se ne bomo mogli dalje braniti. Turki so nam stavili pogoj, da jim moramo do prihodnje pomladi odgovoriti in obljubiti pokorščino. Ker so v 70 letih bojevanja naše moči popolnoma izčrpane, zato prosimo v imenu božjem in mile Matere Njegovne, naj nas cesar in knezi obvarujejo turške sužnosti. Sveta je dolžnost rimskega cesarja, da brani krščansko vero. Naj ne dopusti, da nas iztrga iz krščanskega občestva. Kajti sicer se bomo morali pokoriti neverniku. Mnogi kristjani, njih žene in otroci bodo popustili krščansko vero. Naša posestva, gradovi in vsa dežela, vse bo turško. Pismo so končali z nujno prošnjo, naj jim cesar prihlji še pred pomladjo na pomoč z vojsko, ali pa naj jim pošlje vsaj topove in smodnik.

Slovenski Rdeči križ poroča

Pošiljanje paketov vojnim ujetnikom, internirancem in delavcem v taboriščih v Nemčiji

Dne 23. februarja t. l. priložna spet redno poslovanje »Paketni oddelk Slovenskega Rdečega križa« v svojem lokalu na Vidov-danski cesti št. 6 (bivša glavna zaloga tobaka). Pakete bomo sprejemali znenkrat in ponedeljskih, sredah in petkih od 8 do 11. Vsaka pošiljka mora biti v lesenem zabojčku, ali pa v škatli iz lepenske, zaviti v močan papir ali zašiti v platno ali juto ter povezani z močno, celo vrvice. Zaradi pregleda so morajo paketi prinesli odprti. Sprejemali bomo izključno le pakete, na katerih bosta posvema natančno in čitljivo označena naslova prejemnika (osebna številka, številka taborišča, barake, bloka itd.) in pošiljatelja.

Vsak pošiljatelj paketa bo moral izpolniti posebno izjavo, kakršna je bila predpisana lanske leto za pošiljanje paketov internirancem v Italijo. Pošiljanje paketov je dovoljeno v obsegu, ki ga dopušča določba posameznih taborišč. Največja teža posameznega paketa sme biti 5 kg. Z ozirom na stroge predpise, opozarjamo še sedaj vse dopolnilce, da bomo zavrnili vsako pošiljko, ki bo skupne z ovojem težja od 5 kg.

Za vojne ujetnike morajo biti pošiljke sprejemljene s paketnim listom (Paketchein). Pošiljatelj naj pošljejo predvsem nepokvarljivo hranilo v mesih dolžni posameznih taborišč. Višina pristojbine za poštnino, ezina, tiskovine, prevoz in manipulacijo bo razvidna v poslovnem lokalu. Zaukrat more Slovenski Rdeči križ posredovati pri po-

SPORT

Peziv ljubljanskim športnikom

2SK Hermes — nogometni odsek

Pozivam vse člane nogometnega odseka, da se redno udeležujejo treningov, ki bodo vsak torek in četrtek od 18 do 19.30 v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva c. 22. — Načelnik.

SK Ljubljana in TSK Meste imata treninge v dvorani Delavske zbornice vsako sredo in petek od 18 do 19.30.

2SK Hermes — namizno teniški odsek.

Načelnost vabi vse stare člane, kakor tudi vse ljubitelje z belo žogico, da se udeležujejo treningov v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva c. 22. Treningi se začnejo vsak dan ob 13.30 in trajajo do mraka. Ob nedeljah bo dvorana odprta od 9 do 12 in od 14 do 18. Članarina minimalna. — Pozivajo se tudi člani drugih društev, da se treningov udeležujejo, ker je dvorana namenjena vsem športnikom.

Lahkotletci, člani vseh ljubljanskih klubov, imajo redne zimске treninge v dvorani Delavske zbornice, in sicer: dekleta vsak ponedeljek in soboto od 17 do 18.15.

SK Meste. Opozorjam vse klubove člane, da redno obiskujejo klubove treninge ob sredah in petkih od 18 dalje v Delavski zbornici (dvorana). — Načelnik.

siljanju paketov samo na taborišča v Nemčiji.

Prizadeto naprošamo, da v svojem interesu upoštevajo vsa navodila.

Ob vsakem alarmu vzemite s seboj v zaklonišče prtljago in potrebščine, ki jih boste v resnem primeru potrebovali. Pri tem boste tudi lahko ugotovili, ali je sploh za vse ljudi, opremo in prtljago v zaklonišču zadosti prostora, zraka, vode, sedečev, ležišč itd.

MALI OGLASI

KUHARICA

samostojna, dobi takoj stalno službo. Domobranska cesta 7.

KUPIM

vsakovršno staro pohištvo, omare, visoke in nizke, postelje, marmice, žimnice, posteljnino, blazine, pernice, porcelan, slike ter vse druge stare antične predmete. Marija Golob, Ljubljana, Gallusova nabrežje 29.

POSTENO

15 letno deklico begunko sprejemam k 2 otrokom. — FIRMAN, Laverca.

GRAMOFON

(Rasberger) s ploščami dobro ohranjen napredaj. Bohoričeva 33.

IZGUBILA SE JE

dragocena moška zapustna ura v nedeljo zvečer v zadnjem tramvaju na Vič. Ker je lastniku drag spomin se naproša, da jo vrne proti dobri nagradi v upravi »Slovenca«.

TEL KINO »SLOGA« 17-30

Najsenzacionalnejši film sezone! Zadnja velika smetana znamenitega filmskega igralca Heinricha George

»Usoda«

Iz tragičnega življenja bolgarskega kneza Melnika in njegovih otrok. Sodelujejo: Gisela Uhlen, Werner Hinz, Oskar Sima, Christian Kayser, dunajski filharmonija.

Režija: Geza v. Bolvary.

PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17.

TEL KINO »MATICA« 22-41

Krasni posnetki Prage, glasba nesmrtnega skladatelja Smetane in prizori iz »Prošane neveste« v odličnem dramatičnem delu

»Zlata Praga«

Kristina Söderbaum, Paul Klunger in Kurt Meisel

PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17, ob nedeljah: 10, 13.30, 15.30 in ob 17.30!

O življenju prvotnih prebivalcev

Novega sveta — Indijancih boste brali veliko zanimivega in dozdaj malo znanega v prihodnji »Svetovci« številki, ki bo izšla v prvih dneh marca. — Knjiga bo imela nekaj nad 450 strani in nekaj sto, prekrasnih slik, katerih večina dozdaj še nismo imeli prilike videti. Knjiga nam bo prikazala tudi Indijancevo ljubezen do rodne zemlje in kaj vse je ubogi domačin pretrpel, ko so začeli njegovo deželo osvajati priseljenci iz Evrope. Knjiga bo visoka pesem Indijanceve ljubezni do domače zemlje.

»Svetovci« knjige naj ne manjkajo na nobeni knjižni polici!

Umrl nam je naš oče, mož in svak, gospod

Oberman Anton

posestnik v Vidolščih pri Metliki

Pogreb neposabnega bo v torek, dne 22. februarja 1944, ob pol 3 popoldne z Zal, kapela sv. Jakoba, k Sv. Križu. Ljubljana, Metlika, 21. febr. 1944.

Zalujoči: Marija rej. Repovž, žena; Kristina, Gele, Vida in Tonček, otroci in ostalo sorodstvo

Profesorski zbor teološke fakultete

naznanja, da je dne 20. februarja 1944 po dolgem, s svetniško vdanostjo v božjo voljo prenešanem trpljenju umrl član odbora za njeno prvo organizacijo, gospod

dr. Janez Evangelist Zore

redni profesor v pok.

Pogreb bo v sredo 23. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapelica sv. Antona, na pokopališču k Sv. Križu.

Gospod, daj mu večni pokoji!

Ljubljana, 21. febr. 1944.

Umrl nam je naš ljubljeni oče, stari oče in tati, gospod

IVAN HASSL

Selezniški uradnik v pokoju

Pogreb draga pokojnika bo v torek, 22. febr. 1944, ob 4.15 pop. z Zal, iz kapelice sv. Janka, k Sv. Križu. Ljubljana, dne 21. febr. 1944.

Zalujoči ostali

Zapustila nas je za vedno naša ljubljenica, zlati in skrbna sestra

Malči Sedlak

stariateljica v pokoju

Pogreb neposabnega pokojnice bo v torek 22. t. m. ob 3 pop. z Zal, kapelica sv. Petra, k Sv. Križu, kjer jo bomo položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Ljubljana, 21. februarja 1944.

Sestri Mila in Adela

Odšel je k Bogu po plačilo duhovnik, trpin, slovenski Job

dr. Janez Zore

vseučiliški profesor v pokoju

Njegovo izmučeno telo počiva do srede do 8 zj. v mrtvašnici Zavetišča sv. Jožefa.

V sredo ob 8 bo za pokojnika sv. maša zadušnica v cerkvi Srca Jezusovega.

Nato bo telo prepeljano na Zale, v kapelico sv. Antona, odkoder ga istega dne ob 3 popoldne pospremimo v pričakovanje vstajenja na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. febr. 1944.

Sorodniki in prijatelji

Javljamo žalostno vest, da je umrla previdna s sv. zakramenti žena, mati, svakinja in teta, gospa

Ana Hrovatin

roj. Jugovar

soproga tiskaršinskega ravnanja

danes 21. febr. 1944, ob tri četrti na pet. Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 23. febr. 1944, ob 14 iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah k Sv. Križu. Priporočamo jo v molitev in blag spomin!

Ljubljana, 21. febr. 1944.

Zalujoči: Albin, soprog; Milena, hči — in ostali sorodniki.

Po dolgi in težki bolezni je mirno v Gospodu zaspala ljubljena mamica, gospa

Terezija Črepinko

žena p. insp. fin. kontrole

Na zadnji poti jo bomo spremili dne 22. t. m. ob 4 pop. z Zal, kapelica sv. Andreja, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. febr. 1944.

Zalujoči: Alojzij, mož; Zlatka, hčerka in ostalo sorodstvo.

V splošni bolnišnici je umrl 20. t. m. naš mlinar, gospod

Teršelič Alojzij

Pogreb draga sodelavca bo danes 22. t. m. ob pol 4 pop. z Zal, kapela sv. Krištofa, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. febr. 1944.

Elektrovaljni mlin »Cernec« Fužine.

NOV Svet se odpira

Lovrenc se je usedel tako, da se je mogel nasloniti nazaj in položiti glavo v naročje svoje prijateljice iz koleslja. »Pazite se,« pravi ona, »da vam ne stremese žlice kaše v goitanca.« — »Potem bi se maščeval,« pravi on. — »Kako le?« — »To boste že videli.« In okrenil je glavo in se zazrl v njene oči.

»Lili! zaključila njena rdečelasa sestra, »nikar ne sedi v senu, da se ne zmocniš!«

»Kar nase paži!«

»Lovrenc je položil glavo v naročje mlade dekleta in zdaj gleda ključke v lube, ki se tu zbljujejo in se visoko zgoraj izgubljajo na nebu. Nekje buči slap, povsod dehti po travnikih in senu, krog in krog vreščijo in se smejejo mladi ljudje, ki so omamljeni od tega dneva in poletja in zaradi drug drugega.

Tudi larad pesnik je bil v družbi, imel je bele hlače in slanniki, kozarec je držal v roki in ko je začel govoriti, je spodaj v hiši zahreščal gramofon.

Ples! Vsa gruča je stekla s krožniki v roki čez travnik in navzdol v hišo.

ROMAN NAPISAL JOHAN ROJER

In zdaj je Lovrenc vrtel svojo deklico iz koleslja. Kakšen ritem je bil v tem mladem, jednatem telesu, hrbet se je usločil pod njegovo roko in nagnila je glavo nazaj in je zaprtih oči polzela naokoli. Pozimi se je bila na plesu pregrela in se nato na balkonu premrazila — a zdaj naj bi bila tu le zato, da bi bila zrak in mleko in se zredila in se rešila smrti? Zdal je na vse pozabila, zdaj je plesala s tem mladim človekom, tigar roka to je tesno držala krog pasu.

»Lili! zaključila sestra, »ne smeš se pre-gret!«

»Ali naj nehava?« vpraša Lovrenc. A ona se vrtili zaprtih oči dalje in zasepeče: »Ne.«

Na pragu se je nenadoma pojavil starac s svojo ženo in oba sta se opirala na palice. Zašepetala sta se nekam previdno — a spomnila sta se nemara starih časov z gosli in polko.

Kmalu nato je bil Lovrenc pri njima in se je priklonil stari ženi. Zaključila je vprašala, ali se mu meči, a že je bila

tu tudi njegova prijateljica in je potegnila starca s seboj. Tedaj ni bilo moči odkloniti in vsi drugi so obstali in začeli plaskati, medtem ko sta stara dva nekolikokrat zaplesala po sobi s dvema mladima človekoma. Nato sta se Lovrenc in njegova prijateljica spogledala in bilo je, ko da bi bil ta ples z obema starima človekoma zblizal oba mlada.

Zvečer so kolesa spet ropotala vzdolž jezera. Zdal ni bilo več mečja za dobro voljo, skakali so z vozov in hoteli tekmovali s konji plezali so spet na vozove in sedali skupaj in drugi so jih porivali spet na tla. Lovrenc se je peljal prvi in je imel svojo mlado prijateljico v koleslju.

»Lili! je zaključila sestra iz enega zadnjih vozov, »zavij se v pahovko!«

Mahoma je Lovrenc ustavil voz in vsa vrsta je morala obstati.

»Kaj pa je?« je vprašalo več glasov.

Lovrenc je odvrnil: »Lili — je izgubila šivanko.« Vse se je zagrohotalo.

»Fej, kako neumno,« je ugovarjala deklica »Vozite!«

Ozrl se je v smejoči se rdeči obraz, ko se je zdaj okrenila k njemu. Usta so spominjala na jagode.

Spodaj se je prikazala široka dolina v napol svetli poletni noči. Vilikanska drevesa so sklanjala veje nad njo, jezero je tiho počivalo in v njem so se arcalili rdečkasti oblaki.

Iz enega zadnjih vozov je nekdo zaklical:

»Gospod Alme!«

Lovrenc je vprašal nazaj: »In?«

»Lili poljubite!«

Vsi so začeli vpiti: »Tako je, Lili naj poljubi!«

»Se bo zgodilo,« je odvrnil, »a ona se je sklonila in se mu izognila.« Ene poskusite, če morete!« se je zamejala.

Nato so za čas vsi molčali. Slišati je bilo samo konjsko osetanje in ropot koles. Potem je začel nekdo na kancu vrste peti, drugi so se pridružili in slednjič je pel ves radostni sprevod v tiho noč.

Začelo se je že daniti, ko je šel Lovrenc vzdolž travnika k kmetiji, kjer je stanoval.

Dolina spi, hribi se dvigajo iz plast modrih megel, a n-d za neženjem vrhovi prižga vzhodno nebo rdeče in rumene plamene; kaj kma'lo bo danca vzšlo.

Lovrenc je malce zmehdan, a zdaj od samega veselja. Omamljen je, a ne od čuti. In zaljubljen, pa ne samo v eno. Čini, kako ga obdajajo svetlomode, rdeče in bele obleke in narašči bi objel vse, kar je prelestnega na svetu. Odrta travnato bilko, jo osmuka, si s prgiščem semen obdrže obraz in postoji, da bi se smejal. Nato se vrže na pokosen travnik,

da si roke pod tilnik in zapre oči. Vse, kar je danes videl in doživel, mu še enkrat preide dušo in telo.

»Kaj pa vera?«

Vidi mladost in sonce in zvezde. In vidi pomlad in sliši petje in vidi mlade ljudi. Ali je to vse? Ali se upa nastopiti? Vidi sebe, kako vstopi v nov svet in kako zori naokoli večnostni slavo-spev in zveni z orglami in zborom ven v pokrajine in duše ljudi.

Da bi bil duhovnik?

Spomini se mlade deklice iz koleslja, ki ima v sebi kar jetike. Danes je rdeča in cvetoča od zraka in mleka, toda ... potem bo v mestu in bo spet nesametna in nekega dne jo bodo pokopali.

In potem?

Mahoma se usede in si skrije obraz v dlani. Zasliši novo brnenje, a zdaj ga povzročajo vse tiste milijarde ljudi, ki so pomrli in verovali v novo življenje. Živeli so nekaj let potem se je pogreznil v zemljo in izročili živčnim upanje na svide, na vstajenje v bogatejši in lepše življenje.

In ko slednjič leži v postelji in hoče spati, začuti prvi sončni žarek na licu. V sanjah pa je spet skupaj z mladi ljudmi, ki se peljejo ob jezero. Mlada deklica je ista ko prej in vendar se dordeva, ko da bi pripadala zdaj nekemu drugemu življenju, a to pot je sm poljubiti.